

ಲಲಿತೆ ಮಂಟಪ

ದಾಸ್. ಒಡಿಸ್ಸಿ ನೃತ್ಯಲೋಕದಲ್ಲಿ ಕೇಳುಚರಣ್ ಮೊಹಪಾತ್ರ ಅವರ ಶೈಲಿಯೇ ಇಂದು ಪ್ರಥಾನವಾಗಿ ಗುರುತಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದರೂ, ಬಹುಅಮೂಲ್ಯವಾದ ದೇಬಪ್ರಸಾದ್ ದಾಸ್ ಪರಂಪರೆಯನ್ನು ಮನುಷ್ಯದಸ್ತಿರುವರು ಕಲಾವಿದ ರಾಮ್ಮಿ ಇಬ್ಬಾಹಿಂ. ಅವರು 1983ರಲ್ಲಿ ಕೊಲಾಲಂಪುರದಲ್ಲಿ ‘ಸೂತ್ರಾಂಗನ್ ಧಿಯೀರ್ಪಾ’ ಸಾಫ್ಟೆಂಬರ್ ಕಾರ್ಡಿನಲ್ಲಿ ಧಿಯೀರ್ಪಾ ಮೂಲಕ ಜಗತ್ತಿನಾದ್ಯಂತ ಒಡಿಸ್ಸಿ ನೃತ್ಯದ ಮಹತ್ವ ಪ್ರಸಾರವಾಗಲು ಕಾರಣರಾದರು. ಅವರ ಈ ಪರಿಶ್ರಮಕ್ಕಾಗಿ ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರವು ಪದ್ಮೀ ಪುರಸ್ಕಾರ ನೀಡಿದೆ. ಮಲ್ಲಣ್ಣ ಸರ್ಕಾರ ಅವರಿಗೆ ‘ದಾತುಕ್’ ಎಂಬ ಬಿರುದು ನೀಡಿ ಗೌರವಿಸಿದೆ. ಅವರೊಡನೆ ಮಯೋರ ನಡೆಸಿದ ಮಾತುಕತೆಯ ಮುಖ್ಯಾಂಶಗಳು ಇಲ್ಲವೆ.

◆ ನಿಮ್ಮ ಕಟ್ಟಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಂತೃಪ್ತ ಭಾವ ಕಾಣಿಸುತ್ತದೆ. ಅದು ಹೇಗೆ?

ಹೇಡೇ... ಹಾಗೆ ಕಾಣಿಸುತ್ತದೆಯೇ? ಅದರೆ, ಕಲಾವಿದನಾಗಿ ನಾನು ಆತ್ಮಸಂತೃಪ್ತಿಯಿಂದ ದೂರವಿರಬೇಕು ಎಂದು ಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಒಮ್ಮೆ ಸಂತೃಪ್ತಿ ಎಂಬುದು ನಮ್ಮ ಮನದೊಳಗೆ ನುಸ್ಪಿಬಿಟ್ಟರೆ ಮತ್ತೆ ಸಾಧಿಸಬೇಕೆಂಬ ಅಗ್ನಿಯು ಅಂತರಂಗದಲ್ಲಿ ಉರಿಯುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬುದು ನನ್ನ ಗ್ರಹಿಕೆ. ಇನ್ನೂ ಎಷ್ಟೂಂದು ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಮುಗಿಸಬೇಕಿದೆ ಎಂದು ನಾನು ಆಗಾಗ ಚಿಂತನಾಗುತ್ತೇನೆ. ಇತ್ತಿಚೆಗೆಷ್ಟೇ ಎಪ್ಪತ್ತನೇ ವರ್ಷದ ಹುಟ್ಟಿಹಬ್ಬವನ್ನು ಅಚರಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ನನಗೆ ಉಳಿದಿರುವ ಸಮಯವೂ ಬಹಳವೇ ಕಡಿಮೆ ಎಂದು ಅರ್ತಂಕವಾಗಿತ್ತಿದೆ.

ನನ್ನ ಗಮ್ಮವನ್ನು ತಲುಪುವ ನಿರಂತರ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯೇ ನನ್ನ ಪರಿಶ್ರಮದ ಹಾದಿಯಾಗಿದೆ. ಹೀಗೆ ಸಾಗುತ್ತ ನಾನು ನನ್ನ ಜೀವನದ ನಿಜವಾದ ಸತ್ಯವನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಲು ಯಿತ್ತಿಸುತ್ತೇನೆ. ಅಂದರೆ ನನ್ನೊಳಗೆ ಅಂತರ್ಗತವಾಗಿರುವ ಸಾಮಧ್ಯ ಮತ್ತು ಪ್ರತಿಭಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಿಕೊಂಡು, ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ನಾನು ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಒನನ್ನು ಸಾಧಿಸಬೇಕೆಂದು ನಿಶ್ಚಯ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದೆನೋ, ಅದರತ್ತ ಹೆಚ್ಚೆಯಿಡುತ್ತೇನೆ. ಅದೇ ವೇಳೆಗೆ ನಾನು ಸಾಗುವ ದಾರಿಯು

ನನ್ನ ಸಮುದಾಯಕ್ಕೆ ಸಹಕಾರಿಯಾಗಲಿ ಎಂಬ ಧೋರಣೆಯೂ ಸೇರಿಕೊಂಡಿದೆ. ಅಂತರಂಗದಲ್ಲಿ ಮಹಡಿಕಾಟದ ಪರ್ಯಂತ, ಅದರ ನೆರವಿನಿಂದ ಸಾಧನೆಯತ್ತ ಗಮನ ಹಾಗೂ ಇಪ್ಪಾಗಳ ಮೂಲಕ ಮನುಷ್ಯನ ಅನ್ನಿತ್ಯದ ಕಾರಣವನ್ನು ಮಹಡಿಕುಪುದು. ಗಮ್ಮವನ್ನು ವಾತಿಖಾನಿಸಲು ಇಪ್ಪು ಸಾಕಲ್ಲವೇ.

◆ ಒಡಿಸ್ಸಿ ಎಂಬ ಬ್ಯಾಹತ್ ಕಲಾಲೋಕವನ್ನು ಹೇಗೆ ಪರಿಚಯಿಸಿಕೊಂಡಿರಿ. ಹಿಂದಣ ಹಾದಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವಿರಾ?

ನನ್ನ ಮನೋಧರ್ಮವೇ ಕಲಾತ್ಮಕತೆಯನ್ನು ಪ್ರೀತಿಸುವ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯದ್ದು ಎಂಬುದನ್ನು ನಾನು ಬಹಳ ಸಣ್ಣ ವರ್ಯಾಸಿನಲ್ಲಿಯೇ ಗುರುತಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಹಾಡುವ ನೃತ್ಯಗಳತ್ತ ಒಲಿವಿತ್ತು ನಾನು ಹಣಿಗೆಯ ಮಲ್ಲೇವಾದಲ್ಲಿ ಮಲಯ್ಯೋ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ನೃತ್ಯವನ್ನು. ಬ್ಯಾಲೆಯುನ್ನ ಮೂಲದಲ್ಲ ಕಲಿತೆ. ಆತ್ಮೇಲೀಯಾದಲ್ಲಿರುವಾಗ ಭರತನಾಟ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ಒಲವು ಮೂಡಿದ್ದರಿಂದ, ಇನ್ನುಷ್ಟು ಕಲಿಯಬೇಕೆಂಬ ಆಸೆಯಿಂದ ಆಗಿನ ಮದ್ರಾಸೋಗೆ ಬಂದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಅಡೆಯಾರ್ ಲಕ್ಷ್ಮಾ ಅವರ ಬಳಿ ಭರತನಾಟ್ಯ ಕಲಿತೆ. ಭಾರತದ ಕಲಾಪ್ರಪಂಚದ ಗಾಢವಾದ ಪ್ರಭಾವ ಇದ್ದರಿಂದ ಭರತನಾಟ್ಯವನ್ನು ಕಲಿಯುವುದು ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತು. ಅದರೆ, ಯಾವಾಗ ಒಡಿಸ್ಸಿ ನೃತ್ಯದ ಸಂಗೀತವು ನನ್ನ ಕಿವಿಗಳಿಗೆ ಬೆಳ್ತೇ, ತಕ್ಷಣವೇ ಅದು ನನ್ನ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಅನುರಣಗೊಳ್ಳಲಾರಂಭಿಸಿತು. ನನ್ನ ಅನ್ನಿತ್ಯದ ಮೂಲದಲ್ಲಿಯೇ ಈ ನೃತ್ಯವು ಅದಾಗಲೇ ಥಾಪೋತ್ತಿ ಪುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಅನ್ನಿಸಲಾರಂಭಿಸಿತು. ಹೀಗೆ ನಾನು ನನ್ನ ಬದುಕನ್ನು ಒಡಿಸ್ಸಿ ಕಲಾಪ್ರಕಾರಕ್ಕೆ ಬಹಳ ತೀವ್ರತೆಯೊಂದಿಗೆ ಅರ್ವೀಸಿಕೊಂಡೆ.

◆ ಪರಂಪರೆಯನ್ನು ಪ್ರೀತಿಸುವವರು ನೀವು.

ತಾಗಳೂ ನೀವು ಅನುಸರಿಸುವ ವಸ್ತು ವಿನ್ಯಾಸವು ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಒಡಿಸ್ಸಿ ನೃತ್ಯ ಪ್ರಕಾರದ್ದಾಗಿದೆ. ಅದೇವೇಳಿಗೆ ಅಧುನಿಕರೆಯ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಗ್ರಹಿಸುವ ಆಸಕ್ತಿಯನ್ನು ತೋರುತ್ತಿರು. ಈ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಅಧ್ಯ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲ್ಪಡುವುದು ಹೇಗೆ?